

Vetenskapsrådet

Datum
2016-03-07

Diarienummer
1.1.3-2015-6777

Handläggare
Anders Sundin

Ert diarienummer
Ku2015/02403/KL

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Remissyttrande

Riksantikvarieämbetets rapport Översyn av regelverket om kulturföremål Ku2013/1344/KA

Vetenskapsrådet har granskat rapportens förslag främst utifrån myndighetens uppdrag att ge stöd till grundläggande forskning av högsta vetenskapliga kvalitet inom samtliga vetenskapsområden.

Sammanfattande bedömning

Vetenskapsrådet anser att regelverket med de föreslagna förändringarna, ger ett tillfredsställande skyddsnät för sådant forskningsmaterial som omfattas av restriktionerna. I förhållande till de äldre bestämmelserna innebär förslagen en anpassning till nu rådande förhållanden, och Vetenskapsrådet gör bedömningen att de inte innebär några förändringar i fråga om forskningsmaterials tillgänglighet.

Dock väljer Vetenskapsrådet att ge synpunkter på följande delar.

Bedömning av ett föremåls betydelse för det nationella kulturarvet

I den föreslagna lydelsen av Kulturmiljölagen 7 a § (återfinns i rapportens Bilaga 4) anges i tre punkter kriterier för bedömning av om ett föremål är av stor betydelse för det nationella kulturarvet.

Vetenskapsrådet anser att kriterierna är av sådan art att de kräver en vetenskaplig bedömning. Behovet av vetenskaplig kompetens vid tillståndsprövningen bör således tas i beaktande vid tillämpningen av lagen.

Institutioner som prövar tillstånd

I den föreslagna lydelsen av Kulturmiljöförordningen 26 § (återfinns i rapportens Bilaga 4) anges de institutioner som prövar tillstånd om utförsel av kulturföremål. Vetenskapsrådet anser att man bör överväga att till dessa även lägga Statens museum för världskultur. Detta för att underlätta tillgången till en vetenskapligt grundad kompetens och erfarenhet i prövandet av tillstånd för utländska föremål tillhörande det svenska nationella kulturarvet.

Vetenskapsrådet

Ålders- och värdegränser

I den föreslagna lydelsen av Kulturmiljöförordningen 21.1 § och i bilagan till nämnda förordning (återfinns i rapportens Bilaga 4), anges de ålders- och värdegränser som föreslås vara avgörande för om ett föremål ska tillståndsprövas. Vetenskapsrådet anser att det är svårt att utläsa var de föreslagna ålders- och värdegränserna grundas. Ett föremåls kulturella och vetenskapliga värde kan svårligen avgöras på grundval av på förhand fastlagda årtal eller en viss fastlagd summa pengar.

Vetenskapsrådet anser därför att en större betoning bör läggas vid den vetenskapliga sakkunskapen och erfarenheten vid tillståndsprövningen.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Sven Stafström i närvaro av förvaltningschefen Ann Fust, chefsjuristen Anna Hörnlund, och koordinatör för humaniora och samhällsvetenskap Anders Sundin, föredragande.

Sven Stafström
Generaldirektör

Anders Sundin
Koordinator, humaniora och
samhällsvetenskap